

Sygn. akt II AKa 417/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Anna Zdziarska (spr.)

Sędziowie: SA – Małgorzata Janicz

SA – Marzanna A. Piekarska - Drązek

Protokolant - Wiktoria Siporska

przy udziale Prokuratora Marka Deczkowskiego oraz pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji reprezentującego Skarb Państwa

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2024 r.

sprawy z wniosku K. O., córki M. i E. z domu D.

o zadośćuczynienie z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 24 października 2020r. od około godz. 15:00 do dnia 25 października 2020r, do godz. 3:00

na skutek apelacji, wniesionych przez pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 lipca 2023 r.

sygn. akt VIII Ko 137/21

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;*
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 417/23	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku.	2		

Podać liczbę załączników:		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji		
Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lipca 2023r., w sprawie o sygn. akt VIII Ko 137/21.		
1.2. Podmiot wnoszący apelację		
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
# oskarżyciel posiłkowy		
# oskarżyciel prywatny		
# obrońca		
# oskarżony albo skazany w sprawie o		

wydanie wyroku łącznego			
# inny – reprezentant Skarbu Państwa			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości-prokurator		
# w części co do punktu I przedstawiciel Skarbu Państwa	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w		

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka				
#	art. 439 k.p.k.				
#	brak zarzutów				
1.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
2.1. Ustalenie faktów					
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów			
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu	
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu	
STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		

	<p>Zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych – niezasadny.</p> <p>Zarzut obrazy prawa materialnego – art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 i 2 k.c. – niezasadny.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Zarówno apelacja prokuratora, jak i pełnomocnika Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji nie zasługiwały na uwzględnienie.</p> <p>Apelacja prokuratora ogranicza się do przytoczenia ustaleń Sądu I instancji oraz orzecznictwa dotyczącego kwoty „odpowiedniej” zadośćuczynienia. Nie wskazując argumentacji na to, że 30 tyś. złotych była</p>			

kwotą zbyt
wygórowaną –
wniósł o jej
obniżenie.

Z kolei dla
pełnomocnika
Skarbu Państwa
powodem nie
zasądzenia lub
obniżenia do
kwoty 2 tyś.
złotych
zadośćuczynienia
przyznanego na
rzecz K. O.
miałoby być
to, że czas
zatrzymania nie
przekroczył 48
godzin, zaś
okoliczności
zatrzymania były
rutynowe i nie
miały
dramatycznego
charakteru.

**Sąd
Apelacyjny
zważył, co
następuje:**

Zarzut
niewłaściwego
ustalenia kwoty
zadośćuczynienia
może być
skuteczny tylko
wtedy, gdy
zaskarżone
orzeczenie w
sposób
oczywisty
narusza zasady
ustalania tego
zadośćuczynienia,
a więc gdy
uwzględniono
niewłaściwe lub

nie
uwzględniono
właściwych
elementów
mających istotne
znaczenie dla
określenia
wysokości kwoty
zadośćuczynienia
(tak
postanowienie
Sądu
Najwyższego z
dnia
8.01.2020r.,
sygn. IV KK
169/19, LEX
3126271).

Z powodu
okoliczności i
przebiegu
zatrzymania K.
O., choć trwało
ono 13 godzin,
kwoty 30 tys,
złotych, co
prawda
wysokiej, nie
można uznać
za nadmiernie
wygórowaną.

Pomimo, że
strony nie
kwestionowały
niewątpliwej
niesłuszności
zatrzymania, to
podkreślić
należy, iż
wnioskodawczyni
uczestniczyła w
dniu 24
października
2020r, w
legalnym
zgromadzeniu
„Marsz o
Wolność” wraz

z mężem. Niosła flagę Polski i już w momencie zatrzymania nie było dowodów na to, że brała udział w zbiegowisku, którego uczestnicy wspólnymi siłami dokonali niebezpiecznego zamachu na policjantów rzucając niebezpiecznymi przedmiotami. Sama została rykoszetem uderzona przez granat hukowy. Zatrzymanie K. O. było niewątpliwie niesłuszne z punktu widzenia potrzeb toczącego się postępowania oraz ostatecznego rozstrzygnięcia, jakim było umorzenie postępowania w dniu 5 grudnia 2022r. wobec braku podstaw do wniesienia aktu oskarżenia. Nie istniało uzasadnione podejrzenie ukrycia się wnioskodawczyni, zacierania przez nią śladów, nie było problemów

z ustaleniem tożsamości.

Doznała ona zatem krzywdy, którą potęgował fakt, że była matką karmiącą i pomimo sygnalizowania tej okoliczności najpierw nie została wypuszczona z kordonu policyjnego, a następnie została przewieziona na Komisariat przy ulicy (...). Tam odebrano jej stanik, który w przypadku kobiety karmiącej spełnia funkcję przede wszystkim praktyczną, a nie ozdobną, przeprowadzono kontrolę osobistą (rozebranie do naga), co było upokarzające, a zdaniem Sądu odwoławczego niepotrzebne i mające oddziaływać na przyszłość, jak też zniechęcać do udziału w demonstracjach.

Wnioskodawczyni obawiała się

o los czwórki
swoich dzieci,
pozostawionych
pod opieką
siedemnastoletniej
siostry.

Wiedziała przy
tym, że również
jej mąż został
zatrzymany,

natomiast z
dziećmi nie
miała kontaktu,
aby powiadomić
gdzie jest i
kiedy wróci.

Niezależnie od
tego, że Policja
podjęła próbę
kontaktu z
adwokatem i
córką, to jednak
bezskutecznie.

Według Sądu
odwoławczego,
jeżeli dochodzi
do zatrzymania
człowieka, to
bierze się za
niego

odpowiedzialność
i należało
wykorzystać
inne metody
by powiadomić
nieletnie dzieci
o sytuacji matki.

Niewiele do
sprawy wnosi to,
że

wnioskodawczynię
zawieziono do
lekarza, później
do szpitala,
ponieważ jeszcze
po zaleceniu
jej zwolnienia,
około godz.
4.00, a 3.00
czasu letniego

została
przesłuchana,
podczas gdy
dziecko ostatni
raz było
karmione o
godz. 13.00
poprzedniego
dnia.

Nie sposób nie
wspomnieć, że
skarżący –
pełnomocnik
Komendanta
Stołecznego
Policji pominął
istotne
okoliczności,
uwzględnione
przez Sąd I
instancji, a które
w realny sposób
kształtują
wysokość
zadośćuczynienia.
Prokurator
natomiast nie
wskazał żadnych
informacji
mogących mieć
wpływ na kwotę
zadośćuczynienia.
Dla osoby, która
w ogóle nie
powinna zostać
zatrzymana
drugorzędne
znaczenie ma
długotrwałość
pozbawienia
wolności.
Dodatkowo w
przypadku
wnioskodawczyni
zatrzymanie
było
traumatycznym
przeżyciem,

<p>grożącym utratą laktacji.</p> <p>W tej sytuacji przyjąć należało, że zadośćuczynienie jakkolwiek nie może naprawić krzywdy już doznanej, to w braku lepszego środka powinno dać pokrzywdzonemu rodzaj satysfakcji oraz umożliwić zaspokojenie pragnień wykraczających poza zaspokojenie zwykłych potrzeb życiowych (wyrok SN z 26 listopada 2019r., sygn. IV CSK 386/18, Lex 2786140). W ocenie Sądu Apelacyjnego zasądzona kwota jest kwotą odpowiednią i nie stanowiącą źródła nadmiernego wzbogacenia.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Wniosek o oddalenie żądania niezasadny.</p>	<p>o # zasadny</p> <p>– # częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

<p>Wniosek o obniżenie zasądzonej kwoty zadośćuczynienia – niezasadny.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
<p>Wniosek o oddalenie żądania sformułowany alternatywnie przez pełnomocnika Skarbu Państwa nie zasługiwał na uwzględnienie. Autor apelacji nie uwzględnił wszystkich okoliczności zatrzymania, a tym samym nie wykazał, iż zatrzymanie pociągnęło za sobą jedynie „znikome następstwa” mogące stanowić podstawę oddalenia wniosku.</p> <p>W odniesieniu do wysokości kwoty zadośćuczynienia, Sąd odwoławczy</p>	

odniósł się wcześniej.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
1.		
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Wyrokiem z dnia 21 marca 2024r., w sprawie II AKa 417/23 Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.		

<p>Zwiężle o powodach w utrzymania w mocy</p>		
<p>Skarżący – przedstawiciel Skarbu Państwa, stawiając zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych nie wskazał żadnej argumentacji na to, że doszło do obrazy przepisów prawa procesowego. Obaj skarżący nie wykazali też obrazy art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 i 2 k.c.</p>		
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Zwiężle o powodach zmiany</p>		
<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.3.1. Przyczyna,</p>		

zakres podstawa prawna uchylenia	i		
1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiąże powodach uchylenia	o		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże powodach uchylenia	o		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże powodach uchylenia umorzenia wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	o i ze		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiąże powodach uchylenia	o		

<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		
<p>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
<p>6. Koszty Procesu</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
	<p>Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania odwoławczego Sąd obciążył Skarb Państwa.</p>	
<p>7. PODPIS</p>		
<p>Małgorzata Janicz Anna Zdziarska Marzanna A. Piekarska - Drażek</p>		

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik Skarbu Państwa		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lipca 2023r., w sprawie VIII Ko 137/21		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3. Granice zaskarżenia	
---------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	2	
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lipca 2023r., w sprawie VIII Ko 137/21	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana